

Obsah:	
Dynamika vzniku holin v současné kůrovcové kalamitě doc. Ing. Petr Zahradník, CSc. (VÚLHM, v. v. i.)	7
Změny mikroklimatu při vzniku kalamitních holin Mgr. Kateřina Neudertová Hellebrandová, Ph.D. (VÚLHM, v. v. i.)	15
Zvěř – potencionální nebo reálná hrozba při obnově lesa? Ing. Jan Cukor, Ph.D. (VÚLHM, v. v. i.; FLD ČZU v Praze)	26
Využití introdukovaných lesních dřevin při zalesňování kalamitních holin prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc. (FLD ČZU v Praze)	32
Produkce sadebního materiálu lesních dřevin – nezbytný základ včasného zalesnění kalamitních holin Ing. Jana Kostelníková (Sdružení lesních školkařů ČR)	40
Buřň – limitující faktor úspěšné obnovy Ing. Petr Vovesný (L.E.S. CR Okrouhlo)	51
Dotační programy pro obnovu kalamitních holin Ing. Jan Lojda, Ph.D. (MZe)	60

Během posledních 150 let postihlo naše lesy pět rozsáhlých kůrovcových kalamit (Skubnův 2002; Zahradník & Zahradníková 2019a). Veřejnosti nejznámější je zejména kůrovcová kalamita na Šumavě z let 1865–1878 (Jelínek 1988), která je významná i z mnoha dalších důvodů. Vznikla v důsledku nepracovaných věsných polomů a její délka do jisté míry spočívala ve způsobu zpracování prakticky ručními prostředky a částečně sezónním zpracováváním (především zimní období). Významná je však i ve způsobu následné obnovy – použity byly smrkové sadenice z různých oblastí Rakousko-Uherska, a to často nevhodných proveniencí, na což bylo v nedávné době v souvislosti s kůrovcovou kalamitou v NF Šumava často poukazováno (Jelínek 1988; Zahradník 1998).

Druhá kalamita probíhala během II. světové války a v krátkém období po jejím skončení. Příčinou jejího vzniku byla zanedbaná péče o lesy v období válečných událostí a abnormální sucho koncem 40. let. Při zpracování se začaly používat nové metody – zejména motorové pily, lacovky, aznace popraškováním DDT apod.

Následovala další kalamita v 50. letech. Příčinou byly jednak nepracované polomy z let 1953 a 1964, částečně i zanedbaná péče v porážkových oblastech, ale přispělo k tomu i předechozí sucho z let 1962 a 1963 (Zahradník & Zahradníková 2019a). Při zpracování byly použity prakticky již metody používané i v současnosti, s ohledem na technický pokrok. Význam této kůrovcové kalamity byl umocněn v severních pohraničních horách intenzí kalamitou, započalou již v 70. letech. V důsledku synergie těchto dvou kalamit vznikly rozsáhlé holiny, jejichž zalesnění bylo problematické právě díky intenzitě. Vyořity byly ve velké míře introdukované dřeviny odolnější vůči intenzitě (Lorant & Lep 2002).

Následovala kalamita z poloviny 90. let způsobená abnormálním suchem, která byla opět zpracována již moderními metodami (tj. aznace byly použity i syntetické pyrethroidy, používané stále i v současnosti).

Následovala pátá kalamita, která započala v roce 2003.

2. PŘÍČINY SOUČASNÉ KŮROVCOVÉ KALAMITY A PROBLÉMY SPOJENÉ S JEJÍM ŘEŠENÍ

Současnou kalamitu dělíme do tří etap (Zahradník & Zahradníková 2019a). Zatímco první dvě etapy se nevymykaly z rámce předešlých kalamit, třetí etapa se vymyká všemi parametry a má zcela katastrofické dopady na naše lesy.

První etapa započala v roce 2003 v důsledku abnormálního sucha a také teplot, které urychlily vývoj lýkožravce smrkového a zmnožily počet generací.